

L I T V A N I A E

DESCRIP TIO SV M M A.

DESCRIBENTIBVS nobis ea cum diligentia qua potuimus tabulam hanc Geographicam M. Ducat. Lituaniae operę pretium visum est de plaga regionis ac moribus hominum pauca huic tabulae adjicere, quo potissimum occurramus scriptis ac sententiis variorum autorum, qui nonnulla incerta de hac regione libris suis tradiderunt, quę nos, totam fere eam describendi causa peragrantes, scriptis illorum non modo non consentanea, sed & adversantia comperimus.

Magnus Ducatus Lituaniae est regio amplissima ac nobilissima: & stagnis piscosis, lacubus, magnis ac celeberrimis fluminibus irrigatur, quorum praecipui sunt, iique navigabiles, Chronon, qui nunc Niemen dicitur, Rubon, nunc Dzwina appellatus, Borysthenes, Dniepr vulgo nuncupatus, Bugus, Pripetius, Vilia, Berefzyna, Szczara, Swieta, Nieviaza, Swilocz, Slucza, Lania, &c. Nemoribus peropportunitis referta, quae maximum in venatione ac mellis productione fructum gignunt, & ex quibus materia pro navibus, domibus & cinere conficiendo affatim suppeditatur. Haec autem regio facilem ad se aditum omnibus ex partibus via certa minimeque impedita (contra aliorum scriptorum sententiam, qui eam nisi hyeme accessam tradunt) praebet: nam viator ex Polonia iter faciens ne plantam quidem pedis (ut ita dicamus) aquae immerget. Frumenti omnis generis feracissima, ejusque segetes ad maturitatem semper deveniunt: cujus fertilitatis ac ubertatis Regiomontum & Riga emporia celeberrima testimonium exhibere possunt, quae frumenta ex Lituania navibus advecta regionibus transmarinis impartuntur. Quare magna nunc sunt Lituania cum ceteris gentibus variarum rerum commercia. nam praeter frumenta omnis generis, filiginem videlicet, triticum, hordeum, &c. etiam linum, canabis, coria bouum, sebum, cera, cinis, pix, pelles quoque ferarum, martum praesertim, castorum, vulpium, & multa alia hinc exportantur. Auri, argenti, aëris fodinas licet non habeat, eorum tamen sufficientiam semper & habuit & nunc habet: neque res (ut quidam scribunt) pro rebus mutant, nisi quod aromata, & varia eduliorum condimenta, potus varietas, una cum pannis aureis & fericeis hanc gentem vehementer exhauriat. Civitatibus, opidis & pagis haec regio nunc est

EVR. OR.

frequentissima, quarum primaria est Vilna caput totius regionis, urbs celebris & amplissima, in circuitu cum suburbiis circiter duomilliaria Germanica complectens, ad confluentem Viliae & Vilnae fluviorum sita; quorum hic qui urbi nomen indidit minor, ille autem & major & navigabilis, qui emensis infra Vilnam quatuordecim miliaribus apud Kauram Niemeni commiscetur. In ipsa urbe plurima aedificia, tam publica quam privata, insigniter extructa conspiciuntur: nam domus lignae paucae hac tempestate, eaque in anfractibus, angulis, & suburbiis extant. Arces quoque duas non tam firmas quam splendidas habet, unam in colle Tur dicto, tempore Paganismi extructam, sed jam ex parte ob vetulstatem collapsam, alteram in plano, ubi Vilna fluvius Viliam influit, in qua Episcopalis Ecclesia ingenti sumptu extructa & S. Stanislao dicata, sita est. plurima praeterea reperiuntur in hac urbe templa Romanae obedientiae, & Ruthenorum ritus, non exiguis sumptibus fabricata. Academia quoque Societ. Iesu plurimis artibus ingenuis floret. Metropolitanus Russiae ibidem sedem suam habet in Basilica Graeci ritus, titulo D. Mariae Virg. insignita. Sunt in hoc Ducatu & alii Episcopatus Romanae religionis, Samogitensis & Ianoviensis, qui idem est qui Luccensis. sunt & Graecae religionis Episcopi, quos vulgo Wladikas appellant, qui subsunt Ecclesiae Romanae, cujus obedientiae anno 1596 Bressiae se submiserunt, Polocensis scilicet & Pinscensis. Florent quoque duo alia Collegia in hoc Ducatu, Polocense, quod Rex Poloniae Stephanus, partis pluribus de Moscho victoriis fundavit, & Nesvesiense à Duce ejusdem civitatis extructum. Non postremae etiam dignitatis Troki, Kowna, Grodna, Bressia, Polockum, Minsk, Mohilovum, Nowogrodek, Regia, Sluczkum Nesvisium & Birre Ducum, sunt civitates. In minoribus oppidis rarius hypocausta reperies, nam fornacis loco furnos ad coquendos cibos & panes intus extruunt, (ut in vicinis aliis provinciis) fumariis magna ex parte carentes, hinc calorem excipiunt, fumus tamen foribus & fenestra studio ad id in cacumine aedificii confecta exit, nec quenquam (ut quidam volunt) excæcat: idem fit in pagis, praeter praedia ac domos nobilium, quae multo cultiores, & ampliores esse solent. Magnates vero palatia & arces, pulchras omnibusq; ornamenti extraneis variaq; suppellectili exornatas habent, quarum aliqua muris, vallis & plurimis tormentis bellicis refertae sunt. Samogitae agrestes, qui villas inco-

Aa

inco-